

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Munere Concionandi, Exhortandi, Catechizandi - Continens non tantùm praecepta ad artem concionandi discendam accomodata, sed etiam Ideas & Conceptus practicos pro Concionibus in Festis B. V. & SS. Dedicacionis, Patrociniij, Novi Anni, Paschatis, Parasceves; item in Primitiis Sacerdotum,

...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Fons VIII. Ex sepulchro.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48347](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48347)

ex mundo hoc extulisset; adscribi potest hoc Lemma, *vel ampla spolia mundi, vel Germanicè.*

O wol der Welt ein grossen Lohn!

Ein furges Leilach tragst darvon.

Circa quod duo inculcari possunt; 1. *Vanitas rerum mundanarum*, ad quod abundantius explicandum serviet Parabola Barlaami de tribus amicis, quorum primus amicum à Judice citatum per aliquod spatium comitatus est; Alter lintheum aut indusium obtulit; Tertius autem, quem omnium minime amaverat, & sibi devinxerat, ad ipsum usque Judicem secutus, potenter defendit, & hic bona opera & vitam, primus mundum, secundus cognatos denotat. 2. *Soliditas bonorum operum*, ut quæ sola post mortem auferre licet, id quod prudenter fecisse defunctum probandum est.

FONS VIII.

Ex Sepulchro.

EX hoc fonte licet rariores, vel ideò tamen utiles conceptus erui possunt, quod sepulchra variis rebus comparari, & Doctrinæ inde deductæ firmissimè memoriæ imprimi queant.

Itaque I. Ex occasione Thematicis. *Apprehendam te, & ducam in domum matris meæ, ibi me docebis.* Cant. 8. Sepulchrum Scholæ comparari potest, ut ait S. Chrysostr. Hom. de fid. & leg. natur. *Ante portas sunt sepulchra, ante agros sunt sepulchra, ut ubique ante oculos esset humilitatis schola, & doceret nos, in quod desinamus tandem, & videamus, qualia futura sint phantasmata.* Tria autem in hac schola potissimum discenda. 1. *Quid simus*, nempe pulvis & umbra juxta illud Ecclesiæ: *Memento Homo, quia pulvis es, & in pulverem reverteris.* Hanc doctrinam bene didicit S. Franciscus Borgia ex funere Isabellæ Reginæ Hispaniæ conversus, & dicere solitus: *Augustæ mors mihi vitam attulit.* Rectè ergò S. Bernardus in sententiis dixit: *Tria hæc semper in mente habeto. Quid fuisti, nempe sperma fatidum: Quid es? nempe vas stercoreum; quid eris, videlicet esca Vermium.* 2. *Quantilli simus*, quod nempe; ut S. Ambrosius l. de Naboth. c. 1. ait. *Cespes angustius aquè & pauperi abundet & diviti; Et terra, quæ viventi*

non cepit affectum, totum iam divitem capiat. Hinc egregie Philippus Imperator in Hippodromo ex equo delapsus, cum impressam arenæ corporis sui figuram conspexisset, dixit: Ecce quam exigua nos arena capiet, qui totius orbis Imperium stultè affectamus. 3. Quid sint omnia mundana, nimium vanitas vanitatum; Ita ut de illis dici possit, quod Daniel cap. ult. de statua Beli aurea destructa dixerat: Ecce quem colebatis. Ecce maxima vestra bona; Ita Christus Marc. 13. videtis has omnes magnas ædificationes, non relinquentur hic lapis super lapidem, qui non destruat. vid. Fab. in conc. fu. n. 1. 23.

II. Ex occasione Thematis: *Erat hortus, & in horto monumentum novum* Jo. 19. Potest comparari Cæmeterium horto ob tres causas. 1. Quia in Cæmeterio perinde ac in horto reperiuntur multæ arcolæ (*bettslen*) seu tumuli, quos aliqui dicunt tumentes uteros esse. 2. Quia in eodem etiam stili lignei cum notis, id est, cruces cum Inscriptione reperiuntur, ut dignoscatur, quisnam ibi sepultus sit, scilicet Christianus, characterem agni in fronte habens, ut cum Angelus à percussione fervet. 3. Quia ex Cæmeterio varij homines scilicet boni & mali olim resurgent, & prodeunt, velut in horto flores, & zizania nascuntur. Hinc Apostolus: 1. Cor. 15. dixit, omnes quidem resurgemus, sed non omnes immutabimur. Quare concludendum, quod, etsi defunctus probabiliter inter flores sit numerandus; quia tamen etiam flores, ut citò nascantur, & prodeant, irrigatione opus habent, idè & ipse desideret, ut lachrymis, precibus, Sacrificiis, Eleemosynis, aliisque bonis operibus irrigetur. vide Fab. con. 2. funebri.

III. Ex occasione Thematis: *Vocatus est ager Hacedama, id est: Ager Sanguinis*: Matth. 27. Potest Cæmeterium agro comparari, (*einem Gotts-Acker*) diciturque representatum jam olim per agrum illum, pretio, quo Christus est venditus, emptum; Idque ob tres causas. 1. Quia in illum cadavera perinde ut semen resurrectura jaciuntur, teste S. Paulo 1. Cor. 15. sic & resurrectio mortuorum (intellige, erit sicut seminatio seminis) seminatur in corruptione, surget in incorruptione; Seminatur

in ignominia, surget in Gloria. 2. Quia est ager Figuli juxta illud Jer. 18. *Descende in domum Figuli, & ibi audies verba mea.* Sed quæ? *Ecce sicut lutum in manu Figuli, sic vos in manu mea domus, Israel.* Unde cavendum, ne in nos meritò dicatur illud Is. 45. *va qui contradicit Fictori suo de Samis terra.* Nunquid dices lutum Figulo suo: *quid facis?* 3. Quia ager sanguinis, id est, pretioso Christi sanguine emptus, imò etiam irrigatus, ut frumentum electum ferat. Incitandi proinde Auditores, ut defuncti cadaver libenter in hunc agrum seminent, & lachrimis aliisque operibus rigent, memores, quòd olim copiosum gaudiorum manipulum ex eo sunt reportaturi juxta illud Ps. 125. *Euntes ibant, & stebant mittentes semina sua, venientes autem cum exultatione portant manipulos suos.* vid. Fab. conc. fanebri 3.

IV. Ex occasione thematis: *In tenebris stravi lectulum meum:* Job. 17. Potest sepulchrum lectulo comparari ob sequentes causas. 1. Quia in eo dormit, & requiescit defunctus juxta illud Christi. *Amicus noster Lazarus dormit.* Jo. 11. 2. Quia ibi cessatur à laboribus, eò quòd nox ingruerit, de qua Christus Jo. 9. dixit: *Venit nox, quando nemo potest operari.* Et S. Joannes Apoc. 14. *Beati mortui, qui in Domino moriuntur; amodo iam dicit Spiritus, ut requiescant à laboribus suis.* 3. Quia ibi exiit veste mortalitatis, ut indumentum cælestis gloriæ indui queat juxta illud S. Pauli 1. Cor. 15. *Opportet enim hoc corruptibile induere corruptionem, & mortale hoc induere immortalitatem.* Excitandus itaque Auditor, ut Defuncto precetur voto & facto quietam noctem, dicatque cum Ecclesia: *Requiescat in Pace.*

V. Ex occasione Thematis: *Hic est titulus monumenti Rachel.* Gen. 35. Vel: *Posuerunt eum in monumento.* Act. 17. Dici potest, cur sepulchra monumenta vocentur, nempe ob tres causas. 1. Quia monent nos quid simus, & quid futuri simus: Nimirum quòd simus cinis & pulvis juxta illud Eccl. 10. *Quid superbit terra & cinis?* Hinc Philippus Macedonia Rex puerum sibi quotidie ter inclamare jussit. *Philippe Homo es.* Sed & monet, quòd erimus esca vermium, juxta illud Ps. 17. Job. *Putredini dixi Pater meus es, & savor mea*

vermibus. Nimirum continget, quòd statuz Nabuchodono-
 foris, quæ ab unico lapillo dejecta est, contritæque sunt pa-
 riter ferrum, testa, æs, argentum & aurum, & redacta in favil-
 lam. 2. Quia monet nos, quorsum tendant labores nostri,
 quòd nimirum omnia sunt vanitas, præter amare DEUM, &
 illi soli servire. Hinc DEUS Levit. c. 1. iussit plumas avi-
 um immolandarum & vesicularum gutturis in locum cineris
 abijci, ut ostenderet divitias & opes, & delicias ciborum, o-
 mnia tandem in sepulchro cum cadavere perire. Hinc illi
 Sap. 5. *Lassati sumus in via iniquitatis & perditionis, & am-
 bulavimus vias difficiles. Quid nobis profuit superbia? aut di-
 vitiarum iactantia, quid contulit nobis? Transferunt illa omnia
 tanquam umbra.* 3. Quia monent nos, ut memores simus
 defunctorum, & non permittamus locum apud nos habere
 commune adagium: *Ex oculo, ex animo.* Hinc veteres se-
 pulchris cordis figuram insculpere solebant, ut significarent,
 se corde illis adhuc conjunctos esse, & in ultima necessitate
 non derelicturos. vide Fab. conc. fu. septima.

VI. Ex occasione thematis; *Scio, quia morti trades me,
 ubi constituta est domus omni viventi.* Job. 30. Sepulchrum
 comparari potest domui ob tres causas. 1. Quia ibi nati fu-
 mus, & est domus nostræ Profapiæ, das Stamm-Haus. Nam
 formavit DEVS hominem pulverem de terra. Gen. 2. Hinc ab
 hoc fundo primus Homo Adam ab Adama seu terra dictus.
 2. Quia in hac domo habitare debemus usque ad diem judi-
 cii juxta illud Pl. 48. *Et sepulchra eorum domus illorum in æ-
 ternum.* 3. Quia in illo nobiscum habitat Familia nostra
 tota. Hinc Hebraicè domus Machid, id est, Congregatio-
 nis vocatur, uti Jacob Patriarcha indicavit, dum Gen. 39. di-
 xit, *Ego congregor ad populum meum, sepelita me cum Patribus
 meis.* Hinc etiam DEUS Levit. cap. 25. Legem statuit; Ne
 terra venderetur in perpetuum (seu in proprietatem, ut Chal-
 daicus textus ait) Quia jure naturæ est communis omnium
 Mater, ut concilium Tiburiense cap. 16. asserit. Gratulan-
 dum ergo, quòd in hac domo pacificè quiescere ei concessum
 sit, optandumque, ut brevi in aliam domum non manufa-
 ctam transferatur.

VII. Ex occasione thematis: *Dies mei pertransierunt
 sicut navis.* Job. 9. Sepulchrum Telonio (einem Zoll-Haus)

comparari potest. Et 1. dici, quòd, ut S. Gregorius lib. 6. Epist. 26. ait, sit naviganti similis, qui undique à fluctibus hujus calamitosæ vitæ deprimitur ac impetitur. 2. Quòd Tethonionum, ubi omnes vectigal pendere debemus, sit sepulchrū, ibi enim omnes implere debemus, quod S. Paulus Heb. 9. dixit: *Statutum est omnibus semel mori, & post hoc iudicium.* 3. Quòd post hoc debitum solutum tandem facultas exscendendi ad portum concedatur. Quare excitentur Auditores, ut quoniam fortè adhuc Pars aliqua deest vectigalis persolvendi, ipsum in eodem persolvendo juvare contentur, ut citius ad portum appellere possit. vide Fab. con. fun. 6. 2.

VIII. Ex occasione thematis: *Ingredieris in abundantia in sepulchrum. Sicut inferitur acervus Triticæ in tempore suo.* Job. 5. comparari potest sepulchrum Horreo, & 1. dici. Quòd sicut triticum & palea simul in Horreum portantur, ita & iusti cum injustis in sepulchrum. 2. Quòd triturentur à morte, quæ, sicut Job. 18. dicitur, *Calcet super illos, quasi Rex inservitus.* 3. Quòd excutiantur, & ventilentur à DEO, cuius *ventilabrum est in manu sua, & permundabit aream suam, & congregabit Triticum suum in horreum, paleas autem comburet igne inextinguibili.* Math. 3. Excitentur proin Auditores, ut & ipsi ventilabrum in manus sumant, & paleas, si quæ adhuc Defuncto conjunctæ sunt, excutere suis operibus studeant.

FONS IX.

Ex ætate.

Hic Fons, si nullus copiosissimam affert materiam pro Exhortationibus, utpote, qui totidem particulares rivoli quor genera ætatis continet.

PRO INFANTE.

Itaque I. Ex occasione Thematis: *videte: Ne unum consemnatis ex his pusillis.* Math. 18. Dicendum, quòd olim Thraces & Frausvicini habuerint consuetudinem plorandi in Nativitate Infantis, & gaudendi in morte illius. Hanc autem multò magis in morte Catholicorum & Baptizatorum observandam esse, atque adeò ob tres causas gaudendum. 1. Quia certò Regnum cælorū possident; si ergo gauderent pa-